

NYUGAT-MECSEKI Tájéoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötös

A sikerek éve volt – beszélgetés dr. Kereki Ferencsel –

Kihívásokkal és sikerekkel teli évet zárt a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. Méltán lehet elégedett a cég ügyvezető igazgatója, dr. Kereki Ferenc, akit lapunk a 2012. év értékelésére kért fel.

– Amennyire nyomon követhették a társaság ez évi tevékenységét, azt állapíthattuk meg, hogy mindent sikerült megvalósítaniuk, amit elterveztek. Milyen érzés ez?

– Nagyon nagy öröm számomra, mert valóban mindent elértünk, amit ebben az évben el akartunk végezni. Kezdem mindjárt a legnagyobb sikerrel: ünnepélyes keretek között átadtuk rendeltetésének Bataapátiban a kis és közepes radioaktív hulladékok felszín alatti tárolóját. Nagyszerű érzés volt december 5-én ott állni az akna bejáratánál, és átvágni a nemzetiszínű szalagot, hiszen az RHK Kft. tizenöt évnyi kemény és kitartó munkája nyomán készült el ez a közel 68 milliárd forint értékű beruházás. Felemelő pillanat volt, amikor helyére került az első kilenc hordót tartalmazó konténer. Ebben a most elkészült kamrában még további 139 ilyen hulladékös betonkockát fogunk véglegesen elhelyezni.

– Ha az előkészítő időszakot is figyelembe vesszük, amikor a hulladék elhelyezés gazdája még a Paksi Atomerőmű volt, a Nemzeti Radioaktív Hulladék-Tárolóra húszéves munkát számolhatunk. Mi az, ami ebből 2012-re maradt?

– Hogy idáig eljutottunk, ahhoz az elmúlt évben is sokat kellett dolgoznunk. Beszereztük a felszín alatti tároláshoz szükséges engedélyeket. Megtörtént az NRHT szabályozóinak felülvizsgálata és átalakítása, az új technológiák figyelembe vételével. Lezajlottak a műszaki átadási-átvételi eljárások. Betanulta az üzemeltető személyzet a felszín alatti tároláshoz kapcsolódó rendszerek kezelését. Megtartottuk a próbaüzemet, és az NRHT szakszemélyzete átvette üzemeltetésre a

felszín alatti létesítményt a beruházóktól. Mindeközben a 3000 hordó tárolása a technológiai épületben üzemszerűen, biztonságos működtetés mellett történt. A közeljövő tervei között szerepel, hogy 960 hordó kis, közepes aktivitású tömörített szilárd radioaktív hulladékot tartalmazó hordót veszünk át az erőműtől, beindítunk egy környezetellenőrző laboratóriumot saját személyzettel, a hatékonyabb térkihasználás érdekében pedig egy új elhelyezési koncepció előkészítésére indítunk projektet. Így a biztonságos tárolás mellett a gazdaságos üzemeltetés is nagyobb súllyal esik a latba. Persze további terveink megvalósításához még újabb kamrákat is nyitnunk kell, és legelőször a másik, már meglévőt fogjuk üzemképes állapotba hozni. A végső cél, hogy annyi tárolókapacitás álljon rendelkezésre, amennyiben az üzemelő és a tervezett atomerőmű hulladékát, sőt, a leszerelés nyomán keletkezőt is el tudjuk biztonságosan helyezni. Természetesen mindeközben továbbra is a tőlünk megszokott biztonságossággal és gondossággal fogjuk üzemeltetni ezt a létesítményünket is.

– Milyen feladatokat végeztek 2012-ben Pakson, a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójában, és mi várható ott jövőre?

– Üzembe helyeztük a tavaly elkészült újabb négy kamramodult, amelyek egyenként 527 üzemanyag-kazetta befogadására alkalmasak. Idén 480 kiégett kazettát vettünk át az atomerőműtől, így most már 7477-et tárolunk biztonsággal a KKÁT-ban. Büszkén mondhatom, hogy a kiváló szakembergárda munkájának köszönhetően sem meghibásodás, sem biztonságot befolyásoló esemény nem történt a létesítményben, miközben idén újabb biztonságnövelő beruházás keretében korszerűsítettük az átrakógép hídajtását.

A következő év feladata a tereprendezés és a talajcsere lesz a további modulok kiépítéséhez, és megkezdjük az irányítástechnikai rekonstrukciót, ami előreláthatólag 2015-ig tart majd. Az újabb négy kamramodul építését pedig várhatóan 2014-ben kezdjük.

– A hazai radioaktív hulladék-elhelyezés fontos helyszíne Püspökszilágy, ahol nem atomerőművi, hanem intézményi (pl. kórházi, ipari) hulladékot tárolnak. Milyen feladataik voltak a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló működtetése során, és mit hoz 2013?

– Idén a 100 beszállítás során több, mint 500 radioaktív sugárforrást, és közel 10 m³ hulladékot fogadtunk. Ezen hulladékok válogatása és csomagolása megkezdődött. A biztonságnövelő programunk keretében 282 régebbi hulladékös hordót emeltünk ki a tárolómedencékből, ezeknek újraminősítése, válogatása idén befejeződik, a hulladékok stabilizálása és átsomagolása pedig a jövő év elején ér véget. A biztonságnövelő program következő szakaszához szükséges hatósági engedélykészszerzése megkezdődött, az építési engedély kiadása folyamatban van. Megállapíthatjuk, hogy itt is a terveknek megfelelően halad a munka.

(Folytatás a 3. oldalon)

Minden kedves olvasónknak békességben, egészségben gazdag karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk!

FALVAK HÍREI

BAKONYA

A csapadékvíz-elvezetési pályázattal kapcsolatban folyik a közbeszerzési eljárás, melynek lezárultával lehetőség nyílik a Petőfi Sándor utca és a Fő utca árckainak rendbetételére.

A 2013. évi START munkaprogram keretében 14 fő foglalkoztatását tervezi az önkormányzat március elejétől, majd a további terveknek megfelelően 24 fő számára kívánnak munkalehetőséget biztosítani.

A LEIDER-program keretében három pályázatot nyújtott be az önkormányzat: a Helytörténeti Múzeum tetőszerkezetének felújítására és a nyílászárócsere, valamint a játszótér felújítására és a Móricz Zsigmond utcai sétány kialakítására.

BODA

165 gyermek részvételével tartották meg a Mikulás-ünnepséget a Faluházban, ahol volt filmvetítés is, majd Joullupukki, a finn Mikulás adta át az ajándékokat.

CSERDI

December 24-én délutánra adventi utcapartit szervezett az önkormányzat a helyi lakosság részére, amelyen a résztvevőknek a helyben készített mézeskaláccsal, valamint tea meg forralt bor kortyolgatásával szándékoztak hangulatosabbá tenni az együtt töltött időt.

CSERKÚT

A 2013. évi START munkaprogram keretében két projekt indítását tervezi az önkormányzat: a mezőgazdasági utak felújítására és karbantartására 7 fő, az illegális hulladéklerakók megszüntetésére 3 fő foglalkoztatására nyílik majd lehetőség.

HELESFA

December közepén megtörtént a halastó és a virágágyások téliesítése. A tavon lékeket vágta a halak számára, a virágágyásokat pedig gondosan betakarták.

HETVEHELY

Az egészséges ivóvízprogram keretében 12 millió Ft támogatást nyert az önkormányzat az ivóvíz arzénmentesítésére, a technológiai beruházás még decemberben elkészül.

KÖVÁGÓSZÖLŐS

Befejeződött az IKSZT beruházás, megtörtént a műszaki átadás, jelenleg a garanciális gépészeti szerelések zajlanak. A használatba vételi engedély megszerzése után január elején kerül sor az átadásra.

A település pályázatot írt ki a művelődés-szervezői állásra, melynek nyertese többek között a Művelődési Ház programjainak szervezését, lebonyolítását végzi majd.

KÖVÁGÓTÖTTÖS

A 2013. évi START munkaprogram keretében 2 pályázatot nyújtott be az önkormányzat: a csapadékvíz-elvezető árkok burkolásra való előkészítéséhez a Petőfi Sándor utcában, a műemlékvédelem témakörében pedig a katolikus templom környezetének rendbetétele, idegenvezetés tárgyában. A két projekt során 23 fő foglalkoztatására lesz lehetősége a településnek.

December 1-jén idősek napi rendezvényt tart az önkormányzat, ahol vendégül látja a település időskorú lakóit.

BÜKKÖSD

Lapzártánk idején, december 15-én tartotta a Bükkösd Jövőéért Alapítvány a II. Bükkösi Disznóvágó Fesztivált. Az eseménynek a sportcentrum adott otthont, amelyre idén 11 csapat fogadta el a szervezők meghívását. A hurka- és kolbászkészítő versenyhez az alapítvány biztosította csapatonként a disznófejet és a darált húst.

Ugyancsak az alapítvány gondoskodott arról, hogy 160 nehéz helyzetben lévő család asztalára is kerüljön hús Karácsonykor. Így a fesztivál nem csak a felhőtlen szórakozásról és hagyomány-teremtésről szólt, hanem a családok megsegítésével egyúttal a Karácsony szellemét is megidézte.

A délelőtt folyamán készítették el a résztvevő csapatok saját receptjük alapján a hurkákat és kolbászokat, melyek zsúrizására az általános iskolások és az Esthajnal Nyugdíjasklub műsorát követően került sor.

Az egész napos rendezvényt a disznótoros vacsora, majd a hajnalig tartó bál zárta.

(Folytatás az 1. oldalról)

– Gondolom a Tájoló olvasóit leginkább az érdekli, mi történt-történik a nyugat-mecseki térségben.

– Nyilván tudják, hiszen már tavaly is azt jeleztem, hogy sürgetőbb feladataink miatt ez a projekt a nagy aktivitású hulladékok elhelyezésére csak jövő évtől futhat fel. Azért – bár nem nagyon látszott – mi idén sem télenkedtünk. Folyamatosan végeztük monitoring tevékenységünket, és ami az itteniek számára gondolom fontosabb, elkészült a kutatási terv. Ez azt jelenti, hogy 2013-ban folytatódhatnak az abbamaradt kutatófúrások. Ehhez persze az kell, hogy az év elején az I. felszíni kutatási fázis 2. szakaszára vonatkozó kutatási tervet véglegesítsük, és a hatóság is jóváhagyja. Ezt követően folytatjuk le a kutatásra vonatkozó közbeszerzési eljárást, és indítjuk újra a terepi tevékenységet. Ezzel egyrészt folytatjuk az alkalmasnak bizonyult kőzet, a Bodai Aleurolit Formáció általános helyszínművelését, másrészt elvégezzük a potenciális telephelyek rangsorolását. Ez azt jelenti, hogy egyre többet foglalkozunk majd ismeretterjesztéssel is, vagyis egyre többször találkozhatnak a térség lakosai az RHK szakembereivel.

– A társaság és tevékenysége társadalmi elfogadottsága mindig kiemelten fontos volt az RHK számára. Gondolom, ez jövőre se lesz másként.

– Természetesen továbbra is jó lakossági kapcsolatokra törekszünk, mert ez a térségben zajló nyugodt szakmai munka előfeltétele. A bátaapáti tároló sem jöhetett volna létre a beruházást befogadó és támogató helyi társadalom nélkül. Azt gondolom, hogy törekvésünk a nyílt párbeszédre, amely kezdetektől az RHK Kft. alapelve, ami a nehézségek őszinte feltárását is jelenti, képes megteremteni és fenntartani a lakosság bizalmát tevékenységünk iránt. Az eddigi, két évente lefolytatott közvélemény-kutatások visszaigazolták, hogy a társaságnak és munkájának társadalmi elfogadottsága magas, és bízom benne, hogy a soron következő, 2013-as véleményfelmérés is hasonló eredményt mutat majd mind a négy térségben, ahol telephelye van a Radioaktív Hulladékokat Kezelő társaságnak. Munkánkban továbbra is jó együttműködésre törekszünk a tájékoztató társulásokkal is, hiszen a polgármesterek közreműködése nagy segítségünkre van abban, hogy a helyi társadalom tudjon a munkánkról, és mi is tudjunk a helyi lakosok véleményéről. Örülök, hogy nekem magamnak is sikerült jó személyes kapcsolatot kialakítanom a polgármesterekkel. Ami engem és a kollégáimat illeti, a Nyugat-Mecsekben élők a jövőben is számíthatnak az RHK Kft.-re, mind az ismeretterjesztés, mind a település-fejlesztés terén. Köszönöm az eddigi együttműködést, és kívánok mindenkinek békés, boldog ünnepeket.

2012. október 24–26. között háromtagú magyar delegáció vett részt a csehországi Karlovy Varyban megrendezett FSC munkaértekezleten, melynek témája a nagy aktivitású radioaktív hulladéktároló létesítésének kérdésköre volt. Hazánkat az RHK Kft. részéről Kakasy Bernadett, a cég munkatársa, a társulást Sándor Tibor, Kővágószőlős polgármestere, valamint Kovács Attila, az NYMTIT munkatársa képviselte.

A fórum munkaprogramja plenáris üléssel indult, melyen a különböző országokból érkező szakemberek (az FSC Fórum tagjai, települési önkormányzatok képviselői) a szokásnak megfelelően a vendéglátó országban folytatott gyakorlatról kaptak tájékoztatást.

Radek Sula, a cseh Nukleáris Energia Ipari és Kereskedelmi Minisztérium munkatársa a nagy aktivitású radioaktív hulladéktároló létrehozásának jogi és gazdasági hátteréről (pénzügyi alap) beszélt. Arról is beszámolt, hogy az EU véleményezését követően kezdtek meg a hazai atomtörvény „felújítását”. Kifejtette: Csehország számára továbbra is fontos a nukleáris energia használata, amihez elengedhetetlen feltétel biztonságos hulladéktárolók építése.

A minisztérium munkatársa arról is beszélt, hogy Csehország tervei közt szerepel még a meglévő 6 atomreaktor mellé három újat építeni. Ehhez az anyagi erőforrások rendelkezésre állnak.

Jiry Slovak, a RAWRA ügyvezető igazgatója mondandóját azzal kezdte, hogy az állam náluk is kötelességének tartja, hogy minden radioaktív hulladék kezeléséről gondoskodjon. Kifejtette: a jelenleg meglévő 3 kis és közepes aktivitású radioaktív hulladéktároló mellett mihamarabb meg kell építeni a nagy aktivitású mélygeológiai tárolót is. A tervek szerint 2015-re 2 lehetséges helyszínt

jelölnek ki mélygeológiai tárolónak (bár valószínűleg ez már 2018-ra csúszik), 2025-re véglegesíteniék a tényleges területet. 2030-ban tervezik az építés kezdetét, és 2065-ben szeretnék megnyitni. Természetesen a nyilvánosság bevonása itt is elsődleges, és csak akkor kezdődhet az előkészítő munka, ha az érintett önkormányzatok ebbe beleegyeznek. Szerencsére az atomtörvény 2011-es módosítása alapján évente adhatnak támogatást azoknak a településeknek, amelyek vállalják a geológiai kutatást.

A konferencia résztvevői ellátogattak Chateau Chyse-be, amely az egyik lehetséges település a csehországi mélygeológiai tároló megépítésére.

A plenáris ülést követően kerekasztal-beszélgetésekre is sor került 8 helyszínen, 8 csoportban.

A magyar küldöttség a hetes számú kerekasztal munkájában vett részt Blatnában, amelynek témája a lakossági bizalom növelése volt a hulladék elhelyezési program folyamatában.

Két kérdést kellett ennek a teamnek körüljárnia: egyrészt, hogy egy tároló kutatási építési folyamatában milyen feladatokat, szerepeket és kötelezettségeket kell tisztáznunk az önkormányzatoknak, másrészt, hogy miként tudja a nyilvánosság a szakértők munkáját a hulladék elhelyezési folyamatának minden fázisában ellenőrizni?

A kerekasztal-beszélgetés után helyi lakossági fórumon tartott előadásában Kovács Attila, az NYMTIT munkatársa és Sándor Tibor Kővágószőlős polgármestere az NYMTIT kommunikációs tevékenységét mutatta be. Rajtuk kívül svéd és belga előadó is volt ebben a témában.

Ezen a munkaértekezleten is bebizonyosodott, hogy a magyar gyakorlat megfelelő, sőt sok tekintetben előbbre járunk más nemzetekhez képest.

Sándor Tibor polgármester és Kovács Attila, az NYMTIT munkatársa a konferencián

NYMTIT 2012

Hamzau Relu plébános Bodán is megáldotta a borokat és a szőlővesszőket Szent Vince napjának alkalmából

A társulási üléseken idén is fontos ügyekről volt szó

A társulás tagjai többször is meglátogatták a bátaapáti tárolót

A helesfai falunapon nagy volt az érdeklődés a program iránt

Az idei Niels Bohr vetélkedőn a bodai csapat nyert

A Tájoló Nap iskolák közötti vetélkedőjén mindenki nyertes volt

Eredményes évzárás - várakozásteljes 2013

Beszélgetés Kovács Győzővel

Nem csak az elmúlt évet értékelte lapunknak a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás elnöke, Kovács Győző, de beszélt nekünk a jövő feladatairól és kérdőjeleiről is.

– Hogyan foglalná össze a társulás idei tevékenységét?

– Az NYMTIT 2012-ben is elvégezte azokat a tájékoztatói feladatokat, amelyeket az Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.-vel kötött szerződésben vállalt. Ez nem volt mindig könnyű, hiszen a monitoring tevékenységet leszámítva, kutatási munka jelenleg nem zajlik a térségben, ugyanakkor az információk átadására folyamatosan szükség van főként amiatt, hogy a helybeliek nagyon számítanak a majdani munkalehetőségekre, emiatt az uránbánya-nyitással kapcsolatban kialakult várakozások is új helyzetet teremtettek. December hónap közepén a társulás ülésén az RHK Kft. konkrét terveit is megismerhettük a nagy aktivitású hulladéktároló kutatásaival kapcsolatosan, így most már bízhatunk benne, hogy 2013-ban újraindulhatnak a fúrások, és erősödni fog az RHK Kft. itteni jelenléte. Visszatérve az évvértékelésre, úgy gondolom, hogy jól dolgoztunk és ennek eredménye is van. Januárban aláírtuk az éves szerződésünket a kommunikációs tevékenységre, amelyet jóváhagyott a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap kezelője, az Országos Atomenergia Hivatal, és az RHK Kft., valamint az NYMTIT is elfogadott. A tavalyi közvélemény-kutatások eredményeit figyelembe véve a tájékoztatói munka további erősítése érdekében szorosabbra fűztük a kapcsolatot az RHK másik három projektjének színhelyén működő társulásokkal, hogy megosszuk tapasztalatainkat, illetve a közös ügyekben együttműködünk. A négy társulási elnök több alkalommal találkozott az atomtörvény, illetve az önkormányzati törvény változásaival kapcsolatos közös teendők megátorgyálására, sőt részt vettünk egymás rendezvényein: az NYMTIT képviseltette magát Kisnémediben az RHFT 30. születésnapján, Bataapatiban a TETT-re Kész Napon, illetve az NRHT megnyitón, valamint a TEIT 20 éves évfordulóján Kalocsán.

– Ez utóbbin jelkép értékű kézfogást is megőrkítettek a főtők, mellyel az elnökök a megjelentek előtt kinyilvánították a társulások együttműködési szándékát a jövőre vonatkozóan. Milyen egyéb történéseket tart még fontosnak?

– Elsősorban a rendezvényeinket emelném ki, amelyek alkalmat adtak közös együttlétre és ismeretterjesztésre egyaránt. Idén szeptember utolsó napján rendeztük meg a hagyományos, szakmai Tájéoló Napot, melyet kiegészített a Szüreti Fesztivál, valamint átvehettük a finn nagykövet ajándékát, a finn szaunaházat is. Nagy öröm

volt számomra, hogy olyan sokan érdeklődtek a szakmai program iránt, hiszen a nagy aktivitású radioaktív hulladékokkal kapcsolatosan újabb fontos információkat kaptunk az RHK szakembereitől. Ugyancsak fontos események a társulás életében a tanulmányi versenyek, melyekből tavasszal a Niels Bohr fizika- és kémiaversenyt rendeztük meg, míg a Tájéoló Naphoz kapcsolódóan tudományos és ügyességi verseny zajlott, ezúttal Kővágószőlősn. Ez személyesen is mindig nagy élmény, hiszen a gyermekek tudását, tájékozottságát látva, megerősít bennünket abban, hogy érdemes folytatni. Az idei év egyébként abból a szempontból is fontos, hogy a tájékoztató segítségére, a Tájéoló Naphoz kapcsolódóan elkészült az Információs park tablójának aktualizálása, ugyancsak a Tájéoló Napon debütáltak az NYMTIT, valamint a települések számára elkészített információs „roll-up”-ok, melyeket azóta minden rendezvényen használunk. Felújítottuk a Kővágószőlői Tájékoztató Irodát, a régi tablók helyére újak kerültek. A társulás rendezvényeinek, kommunikációs tevékenységének színvonalas lebonyolítása érdekében megújult a kultúrház színpadborítása, és új hangosító berendezést is beszereztünk.

GMF-nek, illetve az FSC-nek. Ősszel az FSC (a nukleáris létesítmények közelében lévő települések szervezete) tartotta Karlovy Varyban éves konferenciáját, amelyen ketten vettek részt az NYMTIT tagjai közül. Ugyanilyen jelentősége van szakmai útjainknak is, mert ezeken hasznos tapasztalatokat szerzünk azoktól a külföldi partnerektől, akik hasonló feladatokat látnak el mint mi. Az idei svédországi látogatás különösen nagy jelentőséggel bírt, hiszen ott már elfogadták a világon egyedüli a nagy aktivitású hulladék végleges elhelyezésének programját, és a helyi népszavazás befogadta a leendő tárolót. Munkánkban még fontos megemlíteni a honlapunkat, a helyi újságjainkat, a nyugat-mecseki Gyorsinfót, valamint Video hírlevelünket is. Ezek a társulás legfontosabb feladatai a helyi közvéleménnyel való kapcsolattartásban.

– Mint polgármester, és mint a társulás elnöke, mit vár a jövő évtől?

– Mint polgármester, kicsit tartok 2013-tól, hiszen a járássok megalakulása körül még rengeteg a kérdőjel. Mint társulási elnök bizakodó vagyok, mert tudjuk mit akarunk, és nagyjából azt is, mik a lehetőségeink. A társulás jövőre ugyanúgy szeretné folytatni tevékenységét a lakosság tájékoztatására

– A testvértársulásokkal való szövetségről esett már szó. Még mely kapcsolatok voltak fontosak?

– Havonta részt vettünk a kommunikációs értekezleteken, ahol mindig beszámoltunk az elvégzett munkákról és egyeztetünk az RHK Kft. vezetőivel közös ügyeinkről. Kapcsolatot tartottunk természetesen azokkal a szakcégekkel, akik foglalkoznak a kutatással, és a hulladékkezelőn kívül a Paksi Atomerőművel is. Az RHK szakemberei mellett folyamatosan egyeztetünk, konzultálunk a Mecsekérc Zrt. munkatársaival is. Természetesen a társulás havonta megrendezett ülésein is fontos dolgokról esik szó.

Nagy hangsúlyt fektettünk idén is a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartásra, hiszen társulásunk is tagja a

Kovács Győző (középen) a társulások vezetőivel

mint eddig. Ehhez remélhetőleg mihamarabb alá tudjuk írni a jövő évi szerződést az RHK Kft.-vel, ami a társulás működésének is fedezetet nyújt. És természetesen a térség lakosságával együtt várom, hogy mikor kezdődnek a kutatási munkálatok. Mi, a társulás tagjai mindenesetre azon vagyunk, hogy az itteni nemzeti projekt minél előbb elinduljon. Most, így az év végéhez közeledvén szeretném megköszönni az együttműködést minden szakmai partnerünknek, képviselő-testületeink tagjainak, polgármestertársaimnak, és nem utolsósorban a térség minden lakójának.

Kívánok mindannyiuknak boldog, békés ünnepeket és örömteli, sikeres Új Esztendőt!

Elindultak végleges helyükre a paksi hordók Ünnepélyesen átadták Bátaapátiban a felszín alatti tárolót

Tizenöt év kitaró munkájának eredményeként 2012. december 5-én Bátaapátiban ünnepélyes keretek között megnyílt a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) felszín alatti létesítménye. A közel 68 milliárd forintos beruházás átadásának ünnepélyes ceremóniája két lépcsőben zajlott: a nyugati lejtős akna bejáratánál Potápi Árpád, a térség országgyűlési képviselője, Darabos

Józsefné, Bátaapáti polgármestere, a TETT elnöke és Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezetője vágta át a szalagot. A 250 méteres mélységben kialakított impozáns méretű tároló-kamrát pedig dr. Rónaky József, az OAH főigazgatója, Ute Blohm Hieber, az Európai Bizottság képviselője, valamint Nagy Sándor, az MVM Paks II. Zrt. vezérigazgatója nyitotta meg. Ezután gördítette végleges

helyére a targonca az első kilenc hordót tartalmazó betonkonténert, amit a felszíni létesítményből hamarosan további 332 követ majd ideiglenes helyéről. Ahogy a többi konténer a föld alá kerül, folytatható a hordók beszállítása Paksról.

A 250 méteres mélységben, a tároló kamránál zajló eseményeket az ünnepélyesen megjelentek népes tábora óriás kivetítőn követhette nyomon.

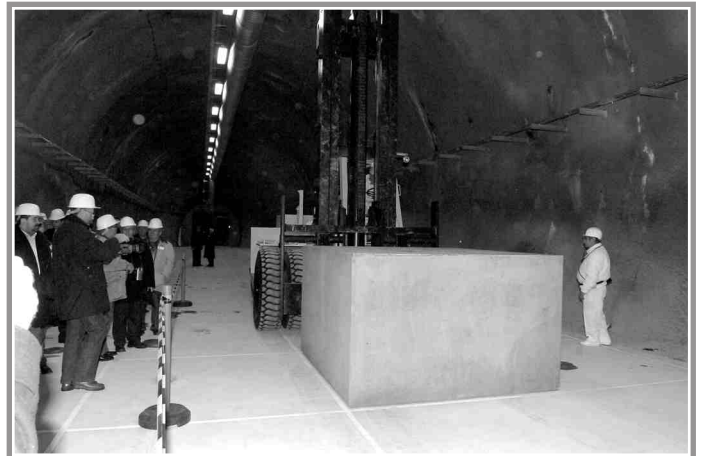
A megnyitóra várva

Potápi Árpád, országgyűlési képviselő, Darabos Józsefné, a TETT elnöke, és Dr. Kereki Ferenc átvágja a szalagot

Nagy Sándor, Ute Blohm Hieber és dr. Rónaky József átvágják a szalagot

Hamarosan további hulladékös betonkonténerek kerülnek ide

Köszönet Szent Hubertusnak

Szent Hubertus, a vadászok és halászok védőszentjének neve-napját Helesfán ünnepelte a Baranya megyei Vadászkamara és a Baranya megyei Vadászszövetség.

Az eseményen megjelent a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Területfejlesztési és Önkormányzati Társulás több tagja is: a társulás elnöke, Kovács Győző, Boda polgármestere; Gondos Gyula, Helesfa, Wágner Antal, Hetvehely, Bogdán László, Cserdi első embere, és vendégként szintén ott volt Zlatko Andresevič, az eszéki Vadászkamara titkára.

A katolikus templomban tartott ünnepi misén Ronta László harkányi esperesplébános szentbeszédében arról elmélkedett, vajon tudunk e hálásak lenni? Szent Hubertus napján a vadászok és az erdészek ugyanis hálát adnak az eredményekért és vadász-halász sikereikért, amit egész évben elértek.

Dr. Bodnár József a Baranya megyei Vadásztársaságok Szövetségének elnöke arra emlékeztetett, hogy 2006 óta rendezik meg a Szent Hubertus ünnepséget a megyében, és ilyenkor adják át a Hivatásos Vadász emlékérmeket azoknak, akik 20 éve, vagy annál régebben szolgálnak hivatásos vadászként.

Idén Perjás Béla és Mecsei László részesülhettek ebben a kitüntetésben.

Ronta László esperes-plébános misézik a népes gyülekezetnek

Szerencse fel!

A legtöbb mese azzal kezdődik, hogy a szereplői szép napsütésben, sima, kövezett úton indulnak el, ám ahogy haladnak előre, az út egyre kátyúsabbá, egyre göröngyösebbé válik, közben pedig az égen is viharfelhők sűrűsödnek.

Ebben a mi történetünkben azonban éppen ellenkezője esett meg.

Mintegy húsz éve kiderült, hogy hazánkban a kis és közepes aktivitású nukleáris hulladékok elhelyezésére szolgáló, Püspökszilágyban működő telephely – minden modernizálási és bővítési erőfeszítés ellenére is – gyakorlatilag betelt, vagy rövidesen végleg betelik. 1993-tól ezért kiváló geológusok új lerakóhely felkutatása céljából „átfésülték” hazánk területét. Olyan helyszínt kerestek, ahol a viszonylag gyorsan lebomló és nem nagy kibocsátású radioaktív anyagok, eszközök véglegesen – tehát gyakorlatilag teljes „sugárzó életük” végezetéig elhelyezhetők. 1996-ban elkészült a földtani, műszaki biztonsági és gazdasági vizsgálatok záródokumentuma, és ebben a szakemberek a dunántúli Üveghuta térségét ajánlották. Ám itt közbeszólt a politika. A kis falu lakosai, ahol a munkák megkezdését javasolták a szakemberek – sajátos szándékok által bujtogatva – hevesen elutasították a lerakót. Szerencsére – és ma már világosan látszik, saját szerencséjükre is – egy másik település, Bataapáti lakói bölcsőbbnek bizonyultak. A község, amely egyébként ugyanazon gránittömb fölött helyezkedik el, mint azt elutasító falu, rábólintott a kiválasztásra. Így hát 2001-ben az illetékes miniszter aláírt egy négyéves kutatási projektet, amiben azután több jeles hazai vállalkozás vett részt. Két év múlva megszületett a munkákról szóló jelentés: „A bataapáti telephely földtanilag alkalmas kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére”. 2005 februárjában megkezdődtek a földalatti munkák. A csillagok szerencsés állásának is tulajdoníthatjuk, hogy, mint történelmünkben jól tudjuk: sokkalta inkább széthúzásra, mint összefogásra hajló hazánkban nemcsak a politikusok, hanem a helyet adó község lakosainak

nagy többsége is rábólintott a munkák megkezdésére, és persze, folytatására. Ritka eseménynek számít, hogy a Parlamentben jelenlévő képviselőknek 96,6%-a nyomta meg az igen gombot, Bataapátiban pedig a nagy részvétellel szavazó lakosoknak kereken 91%-a mondott igent.

Mesénkben tehát a kezdetek göröngyös, kátyús útja egyre simábbá vált, ahogy haladtunk előre időben és térben, egészen a befejezésig. A létesítmény mostani ünnepélyes átadásakor, idén december 5-én magam is ott bandukoltam lefelé az egyik aknacsarnokba. Felöltött bennem a hét évvel ezelőtti látogatás, amikor még csak a kőzetkihajtást nézhettem meg. Akkor gumicsizmában kellett totyognom a sáros talajon, hogy jó hosszú és meglehetősen kemény lefeléereszkedés után elérjük a vágat mélyén a dübörgő óriást. Fűlsértő zajban mozgott előre a behemót fúró-maró gép, miközben méretes falatokban harapta ki a kőzetet. Most, az immár kész műben száraz lábbal, utcai cipőben sétálhattunk le a lankás betonúton, és csak a fejemről folyton lelecsúszkáló kobak emlékeztetett a kezdeti állapotokra.

Nagy öröm egy ilyen ünnepi átadás. Növeli az örömeinket, hogy büszkén mondhatjuk: ez a létesítmény magyar emberek agyát és kezét dicséri. A szónokok köztük többen maguk is az eredmények aktív részesei – szintén megemlékeztek a geológus tudósok és szakértők, a tervező bányamérnökök, a bányászok, a kivitelező építők, a logisztikai, koordináló szakemberek kiváló és lelkes munkájáról. És ne feledkezzünk meg a siker kiemelkedő részeseként az építető RHK Kft. munkatársairól sem, miközben végezték a rájuk háruló feladatokat, folyamatosan adtak nyílt, közérthető, okos felvilágosító magyarázatokat, és mindig lelkesen válaszoltak a lakosok esetleges kétségeire, kérdéseire. És a létesítmény az építés egész ideje alatt látogatható volt.

Be van fejezve a nagy Mű, igen. De nem egészen! A gép forog ugyan, ám az alkotó nem pihen, mert itt a következő nagy feladat: a kiégett fűtőelemek

végleges tárolójának telephely-kijelölése, megépítése. Stratégiai célként így ír erről az RHK Kft.: „A nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezése érdekében az ország területén stabil, mélygeológiai formációban kialakítandó tároló létesítésére kell felkészülni. Az egységes nemzetközi álláspont szerint egy ilyen tároló felhasználható a kiégett üzemanyag közvetlen elhelyezésére, de alkalmas a kiégett üzemanyag reprocesszálási (újra felhasználás utáni, a szerk.) hulladékainak befogadására is”. Már többször írtam arról, milyen hatalmas kincs a Baranyában, Boda közelében fellelhető nagy agyagkőzet tömb. Bataapáti építésének befejeztével immár átcsoportosíthatók a munkák – és persze a pénzforrások is – a nagyaktivitású, tehát nagy energiát sugárzó és igen hosszú felezési idejű kiégett fűtőelemek lehetséges végleges lerakójának kutatására és kiépítésére.

A szakértelem, a tudás megvan, remélhetőleg az anyagi források is rendelkezésre állnak. Most már akár készülődhetünk is, hogy körülbelül negyvenöt év múlva találkozzunk a bodai lerakó ünnepélyes megnyitásával.

Addig is köszöntsük egymást a bányászok bátorító szép kívánságával: szerencse fel!

Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja

Az NYMTIT vendége volt a lappföldi Mikulás

Karácsony közeledtével a Mikulás minden évben elindul Lappföldről, hogy megajándékozza a gyermekeket szerte az egész világon. Idén Boda községet is az a megtiszteltetés érte, hogy az igazi lappföldi Mikulás, Joulupukki meglátogatta és megajándékozta az itteni gyerekeket.

Hogy miként találta meg az NYMTIT településein élő aprónépet? Ebben Pasi Touminen finn nagykövet volt segítségére, aki jó kapcsolatot ápol a Nyugat-mecseki TIT településeivel, ő ajánlotta a társulás székhelyét – melynek finn testvérvárosa is van – Joulupukki figyelmébe.

A zsúfolásig megtelt faluházban Kovács Győző polgármester, a társulás elnöke üdvözölte a Mikulást, majd a kövágószőlősi diákok és a bodai gyerekek rövid műsorral, finn nyelven előadott versekkel és dalokkal köszöntötték a kedves vendéget.

Ajándékosztásnál voltak, akik vidáman, ám akadtak olyanok, akik megszeppenve léptek a messzi földről érkezett Mikulás elé, de a közös fotózás után már mind vidáman integettek neki.

A lappföldi Mikulás, Joulupukki, a társég gyermeksergének körében

Adventi gyertyafény a Zsongorkő lábánál

Száz kövágószőlősi polgár advent első vasárnapjának estjén a Polgármesteri Hivatal udvarán gyűlt össze, hogy részt vegyen az önkormányzat gyertyagyújtó ünnepségén.

Sándor Tibor polgármester köszöntőjében emlékeztette a megjelenteket, hogy hagyományteremtő szándékkal 9 évvel ezelőtt volt az első ilyen rendezvény. Mára a Csipkebogyó Faluszépítő és Kulturális Egyesület is csatlakozott hozzá, és advent többi vasárnapjára is különböző programokra várja a falu apraját-nagyját.

„A mai napon elindulunk az adventi úton, amelyet végigjárva felkészülünk a kereszténység legnagyobb ünnepére, a karácsonyra. Közben ne csupán a szeretetet kifejező, dicséretes ajándékozáásra, és főleg ne csak az ünnep járulékos örömeire gondoljunk – hangsúlyozta szentbeszédében Balázs Zoltán plébános –, hanem igyekezzünk lelkileg is felkészülni Urunk születésének ünnepére.

Régi római hagyományt felelevenítve – akkoriban mindig a település első embere gyújtotta meg a gyertyát – Balázs atya felkérte a polgármestert az adventi koszorú első gyertyájának fellobbantására. A fények hívogató melegénél forró tea, forralt bor és pogácsa várta a falubelieket, akik körbesétálhatták a Főtéren felállított betlehemet.

Az Advent bensőséges ünnepségén mindenki jól érezte magát

Kész a kutatási terv – indulhatnak a kutatások

December 13-án az NYMTIT ülésének egyik témájaként a nagyaktivitású kutatások újraindulásáról hallottak beszámolót a társulás polgármesterei. A rövid ismertetést az RHK Kft. Stratégiai és Mérnöki Iroda főmérnöke tartotta.

Tungli Gyula egyebek között elmondta, hogy az első fészini kutatási fázis második szakasza kezdődött meg 2012-ben a tervezéssel és előkészítéssel (az első, hat éves szakasz 2010-ig tartott, amikor is átmenetileg leállt a munka, csak a monitoring rendszer bizonyos elemei működtek). A jövő év eleje az engedélyeztetés és a tendereztetés időszaka lesz, ezt követően 2013 őszén Bodától délre kezdődhetnek meg a kutató fúrások. Ezeknek, és a továbbiaknak a célja az lesz, hogy a jelenleg kijelölt 83 négyzetkilométeres területből kiválassza a továbbkutatás számára a legalkalmasabb, mintegy 10 négyzetkilométeres területet. A jelenleg kijelölt terület meghatározásakor fontos szempont volt, hogy kellő távolságra legyen a hajdani uránbánya üregeitől.

A terepi kutatások ezen szakasza 2016-ig tart majd, az ezt követő egy évben elkészül az összegző értékelés, valamint a biztonsági elemzés, és várhatóan 2018-ban indul majd el a második felszíni kutatási fázis a fúrások és mérések alapján meghatározott szűkebb területen

Tungli Gyula, az RHK Kft. Stratégiai és Mérnöki Iroda főmérnöke a kutatások újraindulásáról beszél

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló
Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kövágószőlős, Kövágóötös

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója. Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR Kft. közreműködésével.
Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563